Ч. 138 (12.794). Львів, середа 24. червня 1931. Pocztowa opłata zaplacono ryczałtem. Рік LII.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт. щадн. 143.322.
Адреса для телеграм: „Діло“, Львів.
Головний Редактор приймає від 11—12 год. перед полуднем.
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячне 5·00 зол.
Чвертьрічне 15·00 „
Півpічне 30·00 „
Річне 60·00 „
ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 долар, Франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Італії 7·50 зол., Німеччині 7·50 зол., Швайцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Болгарії 7·50 зол., Австрії 7·50 зол.— Зміна адреси 1 зол.

Телеф. Редакції: 29-41.
„ Друкарні: 29-26.
В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 25 сот.

ПАТ і український національний гимн.

Необхідність урядового вияснення справи.

В ч. 126 „Діла“ з 10. ц. м. подано статтю пос. д-ра Ст. Барана про конфіскату і заборону українського національного гимну „Ще не вмерла Україна“. Подано там, що староство в Тернополі рішенням з 13. грудня 1930 до ч. 7461/30 сконфіскувало брошуру під заголовком „Співаник Українських Січових Стрільців“ за поміщення там-же гимну „Ще не вмерла Україна“ і „Не пора“ з причини знамен злочину заворушення публичного спокою з § 65 карн. зак. Подано там також, що окружний суд в Тернополі затвердив цю конфіскату на внесок прокуратора в цілости рішенням з 29. грудня 1930 до ч. Пр. 10/30/4 і що це рішення оголошено в „Моніторі Польскім“ ч. 10. з 14. січня 1931. Автор статті, пос. д-р Баран подав на основі судових актів точний дослівний відпис всіх документів не в перекладі, а в оригіналі, з котрих виходило недвозначно, що сконфісковано цілий текст українського національного гимну. Це врештою, зовсім ясно виходить зі змісту інструкції чортківського старости Голінського з 20. травня 1931 до ч. 246/ПФ, поданої рівнож у згаданій статті пос. д-ра Барана, де поліції кажеться слідити, чи і хто співає „Ще не вмерла Україна“ і взивається її робити донесення до прокуратури на тих, що співають цей гимн, в ціли потягнення їх до карно-судової відповідальности.

У відповідь на повищу статтю пос. д-ра Барана появився в кілька днів пізніше офіціяльний комунікат ПАТ-а (Польської Агенції Телеграфічної) з вияснениям, що згадана в повищій статті конфіската відноситься тільки до неісторичного тексту українського національного гимну і що самого гимну, в його історичному тексті, не сконфісковано. Цей комунікат ПАТ-а подали і ми в „Ділі“.

Здавалось би, що тут все в порядку. Та воно не так. Ми з розмислом якийсь час не забирали голосу у цій справі, сподіючися, що компетентні чинники, а в першу чергу виділ безпеченства в тернопільському воєвідському уряді, заберуть голос і виснять публично справу, яка направду занепокоїла загал українського громадянства. Наперед — що є історичним текстом, а що ні? По друге, поліційним чинникам аж надто добре відомо, що при всіх обходах співається тільки й виключно першу строфу гимну, а дальші ні. Тернопільським урядовим чинникам, зокремаж воєвідському виділові безпеченства, відомо також хоч би зі статті пос. д-ра Барана, що поліція, прим. в Купчинцях, пов. Тернопіль тягає вже людей за співання українського гимну і що такі випадки не є відокремлені.

На нашу думку треба отже, щоби ті самі урядові чинники, що видали відповідні інструкції до поліції, видали нові інструкції для неї з поясненням, що саме є сконфісковане і що треба розуміти під історичним текстом українського гимну. Врешті для заспокоєння публичної опінії треба також вияснення, що урядові чинники зробили взагалі в повищій справі, бо комунікат ПАТ-а, оголошений у відповіді на статтю пос. д-ра Барана, про цю справу говорить дуже мало.

Такого вияснення треба й тому, що й досі не вгавають шикани поліції з причини співання українського національного гимну.

„Польський уряд заперечив...“

Інтерпеляція в англійському парляменті.

Дня 17. червня ц. р. поставив посол англійського парляменту, полк. Сесіль Л'Естрейндж Мальови, запит до міністра Гендерсона в справі українсько-польських розмов та причин, чому вони розбилися. Запит і відповідь в англійській мові:

„Mr. Malone, M. P., asked the Secretary of State for Foreign Affairs, whether the committee of three over which he presided was aware that the negotiations between the Polish government and the Ukrainian minority in Eastern Galicia on the subject of the Ukrainian complaints concerning the reprisals inflicted on them by the Polish government during last autumn and other breaches of their minority rights broke down because the Polish government insisted, as a condition for further discussions, that the Ukrainians must withdraw their petitions which they had placed before the League of Nations; and whether, seeing that such a condition is a denial of the minority rights of the Ukrainias and an infringement of the minority treaty signed by Poland, and that the responsibility for the observation of minority treaties was specifically placed on the League of Nations, the League obtained any assurances from the Polish government with regard to the future conduct of negotiations. The Rt. Hon Arthur Henderson, M. B. British Secretary of State for Foreing Affairs replied.

„The Polish Government have denied that such a condition was ever made by them. If it had been, the Comittee of Three would naturally have regarded it as entirely inadmissible“.

Український буквальний переклад:

„Чи знає Комітет Трьох, якого президентом є п. Секретар Закордонних Справ, що переговори між польським урядом і українською меншістю у Східній Галичині в справі скарг щодо репресій польського уряду супроти українців минулої осени і інших нарушень їхніх меншестевих прав, є тому зірвані, що польський уряд зажадав як передумову до дальших переговорів, щоб українці відтягнули свої петиції, які вони внесли перед Лігу Націй; і чи, з огляду на те, що таке домагання є запереченням меншестевих прав українців і нарушенням меншестевого договору, підписаного Польщею, та що відповідальність за дотримання меншестевих договорів була особливо поручена Лізі Націй, Ліга дістала від польського уряду якінебудь запевнення щодо майбутнього ведення переговорів?“

На це відповів Артур Гендерсон, міністр закордонних справ Великої Британії:

„Польський уряд заперечив, що такі передумовини були ним колинебудь поставлені. А якби були поставлені, то Комітет Трьох, зовсім зрозуміло, був би вважав, що прийняти їх не вільно“.

Ніяких змін.

(Допис з Волині.)

Сучасне церковне життя на Волині знову стало прикріше. Поведінка Духовної Консисторії, шрубування церковних податків, авантюри і скандали, викликані „мастішими“ протоєреями-русотяпами, непорозуміння між парохіянами і настоятелями і т. д. — все це причинилося до витворення між православними такого настрою, що для його заспокоєння потрібні негайні церковні реформи, і то реформи відважні та радикальні.

Однак на поважніші зміни своїх позицій, здобутих у Польщі протягом останніх 10 років, або, як то говориться консисторсько-московською мовою „на умаленіє своєї власті“, московські окупанти православної церкви не погодяться. Їм треба лише ослабити напруження, і для цього вони послуговуються добре випробованим способом — поголосками про реформи. Звідси походять всі відомости про „чистку консисторії“, звільнення деяких її членів (прот. Яковлева і Даниленича), про призначення на Волинь окремого епархіяльного епископа і т. д. Ці відомости підхопила і з довірям подала, як річ безсумнівну, російська преса („За Свободу“ ч. 147), а потім зареєструвала з інформаційного обовязку й українська преса („Діло“, ч. 133, „Свобода“ з 14. VI.). Ми повинні рішуче перестерігти волиняків перед цими поголосками, як наскрізь фальшивими і розрахованими лише на те, щоби внести в православне суспільство тимчасове заспокоєння.

На ділі ці поголоски не мають під собою ніякої реальної підстави та є продуктом злобної свідомої тактичної гри, щоби маскувати русифікаторську працю, яка провадиться дальше в православній церкві. Отже, коли з виходом прот. Борецького звільнилася посада члена консисторії, то на неї митрополит призначив не українця, або принаймні українофіла, а особу, знану своєю солідарністю з нинішньою церковною політикою і конфліктами з українцями-парохіянами — о. Ковальського.

Що торкається призначення на Волинь дієцезіяльного епископа і чистки консисторії, то в теперішніх умовинах ці справи треба вважати виключеними. Вони передовсім вимагали би від росіян величезних матеріяльних страт. Волинський „церковний котьолок“, як відомо, годує смачно і жирно РНО-вську братію — пп. Покровських, Первенцевих, Перетрухиних, оо. Рогальських, Тучемським і інш. „діячів“ православія: самому митрополитові дає до „шкатули“ понад 500.000 зол. річно у виді церковних податків, консисторських „пошлін“, доходів з церковних склепів і т. д. Тому московські „беаті посciденс“ будуть рішуче боротися за свій стан посідання, як боровся зі смертю казковий московський Аніка-воїн.

„Чистка консисторії“, коли залишаються при вищій церковній кермі теперішні правителі, не може статися хоч би тому, що вийшло би наяв багато річей, котрі не повинні бачити денного світла.

Нарешті, на засадничі зміни на Волині не погодяться і високі світські чинники: по-перше, не в їх плянах ослаблювати церковну русифікацію на користь українців, а по-друге, яке їм діло дискредитувати теперішніх московських церковних діячів! Усе це говорить ясно, що нічого православним українцям ані від московського епископату, ані від світських чинників сподіватися близького поліпшення в церковному житті в Польщі.

В. Страшкевич.

Димісія мін. Складковського.

Президент Польщі підписав димісійний акт ґен. Складковського зі становища міністра внутрішніх справ і номінацію дотеперішнього віцепреміера полк. Пєрацького на становище міністра внутрішніх справ

—o—

Кому з цього користь?

Уваги на тему польської господарської політики супроти українців.

IV.

Адміністраційні практики. — „Маслосоюз". — Синдикат експорту свиней. — Беконарня у Ходорові. — Натиск на „Центросоюз".

Кілька конкретних прикладів про нинішне відношення державних адміністраційних чинників до українських кооператив.

І так в дубенськім повіті староство жадає від кооператив, щоби складали по 50 зол. на кошти санітарної комісії, яка має оглянути, чи цей льокаль сільської кооперативи відповідає всім вимогам закону. Розуміється, що такі вимоги ставиться виключно до українських кооператив, обєднаних в Українськім Союзі Кооператив, бо що діється у приватних склепах, на це ніхто уваги не звертає, — вони контролі не потрібують. Зате контроля Ревізійного Союзу щодо чистоти й порядку у крамницях — політичної адміністрації не вдоволяє. На всі інтервенції буває на Волині одна відповідь: „Чому ви є членами українських центральних кооперативних установ?" Решту треба додуматися: Коли виступите з того неприємного Союзу та вступите до іншого, приємного, то й припиняться відвідини строгої санітарної комісії. Але ба, крім старости є ще і постерункові поліції, котрі мають наказ спеціяльно опікуватися українськими селянськими кооперативами. І щодня до них загощують і ледви не щодня є причина до карного наказу. Доходить до таких курйозів, що як причину карного наказу подається, що приписова в кооперативі сплювачка „занечищена через часте її уживання". А платничий наказ у другій кооперативі подає за причину — чисту сплювачку, з якої видно відвідувачі не користають. Ужавана сплювачка зле — а чиста ще гірше. Цим примірам дійсно годі дати віри, а проте — це факти. І таких фактів кожний кооперативний робітник міг би розказати сотки. Наслідок цього — постійне підривання фінансової спромоги і так бідної селянської кооперації.

Та не вважаючи на ці нечувані у світі умовини, українська хліборобська організація розвивається. Українська молочарська кооперація на чолі з „Маслосоюзом" стала поважним господарським чинником не лише внутрі краю, але й партиципуючи у заграничному вивозі і тим самим приспорюючи міністрові скарбу заграничну валюту. Зілюструймо це твердження цифрами: В 1926 році експорт „Маслосоюзу" рахував 48.472 кґ., в 1930 році 812.875 кґ. Продажа масла в краю: в 1930 році виносила 1,350.314 кґ. „Маслосоюз" має свою експозитуру в Катовицях. Має власну хемічну лябораторію та свої будинки, 217 членів і 74 районових молочарень.

Цих кілька цифер доказує, здається, аж надто пророчисто, що таке кооперативне підприємство, як „Маслосоюз" творить поважну рубрику у внутрішньому й закордонному торговельному обороті й тому повинно користуватися бодай прихильністю усіх тих, яким економічні інтереси краю і держави не чужі й не байдужі.

Тимчасом скільки разів читали ми в польській пресі нескохфіськовані зазиви до польського громадянства, щоби воно бойкотувало — хоч і дуже добре, але українське масло. Що сказала би цензура й прокуратура, колиб в українській пресі накликувано до бойкоту поважної польської кооперативної фірми?!

Як відомо, істнує у Варшаві „Синдикат Вивозу Тшоди Хлевней", який має монополь на вивіз безрог. Не вважаючи на настирливі заходи, не принято до цього синдикату українських кооперативних організацій. А хтож є одним з найповажніших продуцентів безрог до експорту, як не український селянин? Консеквенція — він зданий на ласку й неласку згінника, який безпощадно його використовує.

А беконарня, збудована в Ходорові за великі державні гроші, чиж це не клясичний примір нераціональної і недоцільної хліборобської державної політики? Бо навіть і найкраще вивінуване хліборобське підприємство не може розвиватися, коли воно не звязане безпосередньо з населенням. Український селянин, продуцент сирівця для цієї фабрики, не має там найменшого голосу. Тому в наслідку є усім відомий „розвій" беконарні, яка малощо не кожного року міняє свого власника, а „Рольни Банк" доплачує до неї щораз то нові суми гроша. Чи не варта би подивитися, як розвиваються анальоґічні беконарні в Данії, які є під виключним впливом данського селянина-продуцента! Але тут справа інша, бо річ іде про — українського селянина!

Експорт яєць. Центральна хліборобська кооперативна організація „Центросоюз" від ряду літ організує кооперативний збут яєць по зразку західних европейських країв. Тепер задумують відповідні чинники зорганізувати ще й синдикат експорту яєць, якого єдина практична ціль — збільшити доходи купців експортерів, а зменшити селянина-продуцента. Коли до цієї справи „Центросоюз" займає становище згідне з його завданням, себто оборону продуцента-селянина перед визиском, то відповідні чинники погрожують, що коли „Центросоюз" зі свого становища не уступить, то не може надіятися на дозвіл відкрити нові експортові склади, на які треба дозволу відповідних властей, а в додатку й концесії на істнуючі вже склади стануть під знаком запиту...

Пос. Зиновій Пеленський.

(Докінчення буде).

Всі українські діти до українських шкіл!

УКРАЇНСЬКІ БАТЬКИ Й МАТЕРІ!

Ви відповідаєте за долю вашої дитини!

Старайтеся її так повести, щоби вона була не тільки собі, але й Вам і свому народові хосенна. В цьому поможе Вам

Товариство „Рідна Школа".

Вже 50 літ вона опікується українською молодю. За той час вона придбала всякі школи: народні, фахові, ґімназії й учительські семинарії та для дошкільного виховання — діточі садки й захоронки. В тих школах учать добрі вчителі в рідному дусі та в рідній мові.

Дитина, що ходить до приватної школи чи на курси „Рідної Школи"

виконує тимсамим вповні свій шкільний обовязок

і ніхто не має права примушувати батьків посилати їх дітей до державної школи.

З народніх шкіл Т-ва „Рідна Школа" можуть діти йти чи до середніх чи до фахових шкіл.

Ті школи є у всіх частинах Львова.

Вписуйте свої діти до шкіл і захоронок „Рідної Школи". Там вони навчаться того, що їм потрібно для життя, навчаться любити те, що Вам дороге й вірити в те, що Вас радує.

Всі львівські школи приймають без перешкоди дітей з інших громад.

Особливо підльвівські батьки повинні з цього масово користати.

Вписи в кожній школі відбуваються від 22. червня до 2. липня 1931. включно.

Не прогайнуйте нагоди!

ПОВІТОВИЙ СОЮЗ КРУЖКІВ „РІДНОЇ ШКОЛИ" У ЛЬВОВІ.

Школи Товариства „Рідна Школа" приміщені у Львові ось де:

I. ВСЕНАРОДНІ ШКОЛИ.

Для середмістя і стрийської дільниці:

7-клясова дівоча ім. Шевченка — вул. Мохнацького ч. 12.

4-клясова хлопяча ім. Шевченка — вул. Супінського ч. 21.

Для городецької дільниці:

7-клясова дівоча ім. Грінченка — площа св. Юра ч. 5.

7-клясова хлопяча ім. Грінченка — вул. Городецька ч. 95.

ФЕЙЛЄТОН „ДІЛА" З ДНЯ 24. ЧЕРВНЯ 1931.

МАКСИМ БРИЛИНСЬКИЙ.

Обовязок.

Шпиталь. Перероблений з якогось державного будинку. Непотрібну обстановку викинули на стрих (якщо не вжили її для ріжних команд), до саль вставили залізні ліжка, біло мальовані столики, шафки. Менші кімнати, для старшин — більше чепурні, т. зн., мали по одному кріслі та ліжко, умивальник і, часом, одну шафу...

В кімнаті, крім мене, лежить ще двох старшин і старший стрілець, всі тяжко ранені. Але звичайно нас більше. До нашої кімнати злазяться попросту всі, хто сяк-так може ногами волочити. Кімната наріжна, за стіною кімната для дижурного лікаря, тому ні ми нікому, ні нам не перешкоджають, хоча ходимо і гуторимо нераз до пізної ночі.

Нераз сварить нас головний лікар, але що він, добряга, може зробити? Ми його розуміємо, але й він нас розуміє, бо нераз довелось би з нудьги здохнути, якби навіть зійтися більшому гуртові, не було можна.

Куримо, балакаємо... Про що? Або то нема про що балакати людям, які перебули страхіття світової війни, які нераз в одній годині перебули більше, ніж їх батьки за все своє життя?... А теперішність, час лютих змагань за найвище добро, за волю... Місяці, що інколи подобають на криваву забаву...

Ми жертви того руху, тої боротьби. Чи нераз до скажености не були ми люті і ран своїх не проклинали, що через них не могли ми стати в лінії, в бій йти? Одна дурна кулька і ми бездільні на довший час...

Сьогодні субота. Вечір. Половина січня. Обовязкова, а мало потрібна лікарська візита покінчена. Мало потрібна, бо ми три знаємо, що будемо жити, а так само знаємо і знає про це старший стрілець Горбачевський, що він вже довго не проживе. Дві кулі в правій нозі, одна в правому бедрі, кости по трохи поторощені а крім того відморожені права, ранена нога і права рука. Як з того вийти? Ще коли хто має 46 літ...

Прийшло ще декілька старшин. Лекше ранені або виздоровці. Порозсідалися по ліжках, кріслах. Гуторили безладно. Часом бухнув каскадою щирий, сердечний сміх. Одна завзята трійка грала в „очко". Під печею бренькотіла ґітара. Горбачевський кліпав повіками, глядів у тьмяне світло електричної лямпки, закутаної хмарою тютюневого диму.

Розносили вечерю. Деякі казали принести собі її до нашої кімнати. Головно грачі. В один момент потонула їжа в здорових шлунках і чай...

Знову усі разом. Ще й нові приходять. Гра в „очко" припинилася, бо один з грачів „спух" цілковито.

З окружної команди прийшли свіжі вісти з фронту. Пішла в рух карта, спомини, ради і пляни. Тепер вся увага і розмова скупчилася довкола подій на фронті. Як це буде, чим скінчиться?

Застогнав старший стрілець. Уважно слухав розмов. У звіті була згадка про нові, затяжні бої на відтинку, де його ранили. Давав пояснення, висказував свої здогади.

Його щойно перед кількома днями привезли до нас. Він здебільшого мовчав і ми не розпитували його. Бачили його жінку, яка щодня навідувалася до нього. Старша, симпатична жінка. Ніколи не бачили ми в її очах ніодної сльози. Навіть у перший день, коли вона побачила свого мужа, того живого трупа, її очі були сухі. Нас це по трохи дивувало...

— Знаю я цей відтинок і це село. За нього мусять йти бої, доки одна зі сторін не стане там кріпкою ногою.

— Вас там ранили? — спитав хтось.

— Так! Там! — відповів просто.

— Як, коли? Оповідайте.

— Щож вам маю оповідати? Нічого цікавого нема. Ви всі перебули мабуть більше, як я. Чи може вас цікавить те, що я старий, до служби військової, а в ніякому разі до фронтової, не обовязаний, а був на фронті, в боєвій лінії, в безпосередньому вирі боротьби брав участь?.. Дивно вам може, що я пхався в огонь? Подумаєте: здурів старий!... Так, я міг лишитися (адже я тут живу, тут моя родина і тут був я на державній службі). Сидів я собі тут вже двадцять кілька літ, виконував свої обовязки як почтовий урядник, доховався своїх дітей. Син мій на фронті командує курінем, донька в полевому шпиталі. Що з ними тепер — не знаю. Щож? Війна...

— Чому я пішов на фронт? Бо молодих там було мало, бо тяжко мені було дивитися на господарку в запіллі. Прикрі це слова, але чому ж би промовчувати?! Ви самі найкраще це знаєте. Не говорить через мене злоба, чи жаль чоловіка, який життя своє тратить. Якби я мав змогу подужати, то пішов би ще раз і третій і десятий... Вам це дивно і з недовірям дивитеся на мене... Я хотів і мусів сповнити свій обовязок. Правда? Який обовязок міг мати урядник?.. Сидів спокійно, літа йшли, діти росли... Чогож ще бажати? А прийшла наша влада, та сама праця. І знову обовязок. Бо чогож від мене старого можна більше вимагати?

„Для мене того було замало. Як у нас робилося спочатку, як робиться тепер — це ви дуже добре знаєте. Не всюди зле, але я хотів би, цілою душею бажав би, аби у нас тому, що нас мало, все було якнайкраще. — Але що я буду про це говорити?!

(Продовження буде).

Для жовківської дільниці:
всенародня мішана ім. Короля Данила — вул. Жовківська ч. 62.
Для личаківської дільниці:
всенародня мішана ім. Князя Льва — вул. Крупярська ч. 15.
Замарстинів:
всенародня мішана — вул. Львівська ч. 56.
Левандівка:
всенародня мішана — вул. Варшавська ч. 8.
Клепарів:
всенародня мішана — в „Народньому Домі" (біля церкви).

II. ЗАХОРОНКИ:

1. **Для середмістя** — вул. Руська ч. 3.
2. **Для городецької дільниці** — пл. св. Юра ч. 5.
3. **Для городецької дільниці** — вул. Городецька ч. 95.
4. **Для жовківської дільниці** — вул. Жовківська ч. 62.
5. **Для личаківської дільниці** — вул. Личаківська ч. 84.
6. **Для стрийської дільниці** — вул. Софії ч. 25.
7. **Замарстинів** — вул. Львівська ч. 56.
8. **Знесіння** — в „Народньому Домі".
9. **Левандівка** — вул. Варшавська ч. 8.
10. **Клепарів** — в „Народн. Домі" (біля церкви).

Замітка: До захоронок можна вписувати дітей через управи шкіл.

III. ДІВОЧА ГУМАНІСТИЧНА ГІМНАЗІЯ:
вул. Театинська ч. 10

IV. ДОПОВНЯЮЧІ ПРОМИСЛОВІ ШКОЛИ:
1. Мужеська — вул. Городецька ч. 95.
2. Жіноча — площа св. Юра ч. 5.

V. ТОРГОВЕЛЬНА ШКОЛА:
вул. Корняктів ч. 1.

1. трирічна школа для хлопців і дівчат, що покінчили 7 кляс всенародньої, або три кляси середньої школи;
2. однорічний курс для абсольвентів(ок) 6-х кляс середньої школи;
3. курс для абітурієнтів(ок) середн. школи;
4. дворічний економічно-кооперативний інститут, до якого приймається: на перший рік: а) абітурієнтів(ок) середніх шкіл; б) на II. рік абсольвентів(ок) курсу для абітурієнтів(ок).

VI. ДІВОЧА ВЧИТЕЛЬСЬКА СЕМИНАРІЯ:
вул. Мохнацького ч. 12.

* * *

Крім вичислених шкіл „Рідної Школи" істнують у Львові ще й такі українські школи:
Народня — (державна) 7-клясова школа ім. Шашкевича, вул. Замкнена (бічна Городецької).
Гімназії — 1) державна гімназія з українською мовою навчання, вул. Сапіги 14.
2) філія державної гімназії з українською викладовою мовою, Рутовського 22.
3) приватна дівоча гімназія СС. Василіянок (клясичного типу), вул. Длугоша 17.
4) 8-клясова „мала семинарія" (клясичний гип. гімн.) при гр. кат. Митрополичім Ординаріяті, вул. Сикстуська 39 а.

Учительські семинарії: 1) державна жіноча вчительська семинарія з 4-клясовою дівочою школою вправ, вул. Стшала 3.
2) Жіноча вчительська семинарія СС. Василіянок зі школою вправ, вул. Потоцького ч. 95.

Фахові школи: 1) Трилітна промислова школа для дівчат СС. Василіянок, вул. Длугоша 17 (для абсольвенток 7-кляс. всенародньої школи, або 3 кляс середньої школи).
2) Дівоча промислова школа коoп. „Труд", Ринок 36 (для абсольвенток нижчих шкіл).
3) Музичний Інститут ім. М. Лисенка, вул. Шашкевича ч. 5.
4) Школа малярства арт. Новаківського, вул. Землянковського ч. 1.

Останні хвилини бл. п. В. Липинського.

(Лист з Австрії).

З початком червня Покійний став почувати себе зовсім зле і хотів, щоб його перевезено до санаторії **Wienerwald** (біля стації **Pernitz**) — де він лікувався перед кількома роками. Його відвезено автом зпід Грацу, де він мешкав (**Badegg** коло **Tobelbad**). Цілу дорогу Покійний почував себе добре, був у бадьорім настрою, але в санаторії відразу почув себе дуже зле. Його мучили сильні болі коло серця. В суботу 13. червня приняв Покійний Найсв. Тайни і це принесло йому велике духове заспокоєння, хоч болі не минали. У вечорі 14. червня сказав Покійний, що хоче спати і тихо заснув... на віки. Смерть прийшла в год. 10.30 веч.

Негайно викликано телеграфічно з Праги шкільного товариша і друга Покійного, проф. д-ра Б. Матюшенка, який прибув у понеділок в ночі. Приїхала теж донька Покійного, студентка краківського університету, а з Волині брат Покійного д-р Станислав Липинський. Дня 17. ц. м. приїхав з Берліна директор Українського Наукового Інституту проф. Д. Дорошенко, який поклав на гробі Покійного вінець з живих квітів в імени Інституту.

Тіло бл. п. В. Липинського спочиває тимчасово у каплиці м. **Pernitz**. Робляться заходи, щоб перевезти тіло, згідно з волею Небіщика, на рідну Волинь, до села Затурці.

Панахида по бл. п. Вячеславі Липинськім у Берліні.

Пишуть нам з Берліна:

Сумна вістка про смерть бл. п. Вячеслава Липинського наспіла в Берлін 16. ц. м. „Союз обєднаних гетьманських клясових організацій", з яким, як загально відомо, Покійник так важко змагався в останніх літах свого многострадального життя, зараз-же поспішив спросити українську берлінську кольонію на панахиду по цьому великому діячеві, яка відбулася в день похоронів Покійника, 18. ц. м. в год. 6. вечором у римо-катол. каплиці сиротинця при Пфальцбурґерштрассе 18. Панахиду відправив місцевий гр.-кат. парох о. д-р П. Вергун при співучасті Академічного Хору, який прегарно відспівав жалібну відправу. Відправу закінчив о. парох дуже гарним і повним достоїнства нагробним словом, виголошеним із помітним глибоким зворушенням, яке поділяла вся присутня на цьому сумному святі громада.

Панахида мала бути повидимому політичним актом згаданого „Союзу", як це видко було з офіціяльної торжественности, з якою прийняла в ній участь „Гетьманська Управа", на чолі з бувшим гетьманом Павлом Скоропадським. Одначе вона стала загально-національною маніфестацією смутку і жалоби, в якій взяли участь представники всіх політичних напрямків, м. ін. і ціла берлінська націоналістична громада і члени всіх місцевих українських установ, товариств і організацій.

Загальну увагу звернуло, що в першому ряді сумної громади станули сторонники і друзі великого Покійника, оставші йому і з особистого і з політичного боку непохитно вірними аж до його смерти. Досить загально доводиться чути серед української берлінської громади, що ініціятиву вшанування Покійника „Союз обєднаних гетьманських клясових організацій" повинен був залишити людям, близьким до бл. п. Вячеслава Липинського аж до його скону, а принаймні якомусь понадпартійному комітетові, щоби не ширилися — хочемо сподіватися: неправдиві — поголоски серед громадянства, що надуживши вже політичної ідеольоґії Покійника для своїх партійних інтересів, цей „Союз" має тепер намір пробувати зміцнювати свою партійну позицію ще й офіціяльним шануванням самої особи бл. п. Вячеслава Липинського, якого цей „Союз" так важко кривдив в останніх часах життя Покійника, — про що отверто й пророчисто писав сам Покійник.

Наша інтеліґенція, наше духовенство й учительство, наше освічене й освідомлене міщанство й селянство і наше патріотичне робітництво, всі громадою подбають про те, щоби найбільше число нашої **найздібнішої** дітвори зголосилося та здало вступний іспит до **першої кляси всяких середніх шкіл у всіх наших містах!**

ФЕЙЛЄТОН „ДІЛА" З ДНЯ 24. ЧЕРВНЯ 1931.

СВЯТОСЛАВ ГОРДИНСЬКИЙ.

Кольоніяльна виставка в Парижі.

Кольоніяльна політика. — Культурна роля Франції. — Великі імена. — Атракція виставки.

Не належимо ні до прихильників ні до противників кольоніяльної політики. Це — незалежно від великої охоти поїхати на Мадаґаскар або Гаїті.

Стараємося хоч трохи цю політику зрозуміти. А це тяжко, специяльно українцеві; часом здається, що він цього ніяк не зрозуміє. У нього немає державного почування — це значить: коли не хочеш, щоби тебе „пацифікували", „пацифікуй" — сам. Трохи брутальне право і таке фатальне, як і права фізики, що змагає завсіди заповнити ріжницю у рівнях двох сучасних цивілізацій — право получених посудин.

„Можна підносити під небо або осуджувати сам факт кольонізації — говорив підчас святочного відкриття виставки міністр французьких кольоній Рейно, але не треба його виправдувати".

До речі: зовсім на підставі того самого права антанта підчас війни на Україні обсадила Крим і Одесу та намагалася створити з них свої концесії, а ля Кіявчав або Гонґконґ. Хто знає історію цих концесій в Азії, цьому відомо, що до них абсолютно ніяких правних причин не треба — займається попросту якийсь порт і... справа скінчена. Хіба, що силою хтось когось звідтіля викине.

В імя цьогож самого права Франція „завела спокій" в Індокитаю, спацифікувавши собі найспокійніше в світі сотні „бандитів", що не хотіли думати по французьки. Правда — Ліґа Оборони Прав Людини протестувала, але цеж і її завдання. Всіж до цього звикли і ніхто не бере цього траґічно.

Всеж, треба признати, це дуже легко: сісти собі в каварні і заклавши ногу за ногу, попивати французьку каву, заїдаючи її французькою булкою з маслом і — лаяти Францію. Дехто вміє робити це блискуче. Тимчасом годі закривати очі на те, що Франція й інші країни в своїх кольоніях в заміну за дошкульне економічне поневолення зробили таки чимало доброго. Зникло невільництво, голод, епідемії — від них-же гинули цілі народи. І до старих тисячелітніх цивілізацій, що стояли на самому краю занепаду — поставилися кольонізатори з найбільшим респектом. І не можна не підкреслити факту, що французи мають може найменше із усіх народів пересудів щодо раси й привязують до себе силою своєї великої культури.

Читачі вибачать нам за таку малу передмову. Виставка прегарна, а велика французька нація гідна подиву за своє зусилля. Вониж здобули свої кольонії зараз після седанського погрому, а закріпившись у кольоніях — справили у свою чергу німцям реваншовий Седан. Теперішня французька імперія має чи не із усіх кольоніяльних держав найвигіднійше положення: метрополію на великих шляхах Европи і кольонії — перед воротами Марсилії.

Ось тут на 150-ьох гектарах представлено все, що в ділянці кольонізації вчинила Европа впродовж кількох останніх століть. На великій кольоні при вході на виставку виписані імена кольоніяльних завойовників, почавши від Марка Польо, почерез дзвінкі імена Діяза, Колюмба, Америґа Веспуччі, Васко да Гами, Альверада, Кортеза, Лівінґстона, Вайхорна..., людей що за висловом прекрасного Бодлера „були справжніми подорожніми, які їхали, щоб їхати, самі не знаючи пощо". Це — романтика. По них приходили нові, вже реальні люди, що думали по купецьки й несли в далекі країни цивілізацію Европи та в її імені допускалися безправств, які ставали правом...

Звичайно Франція будучи в себе дома, змогла виступити якнайповніше. Всі французькі кольонії представлені згідно з їх характером і властивостями, що, зваживши далечінь деяких із них, було справою нелегкою. Про саме розміщення й говорити не доводиться, венсенський лісок із своїми озерами посередині є ідеальним місцем на такі виставки.

Атракцією її реконструкція старої індійської святині з Анґкор-Ват, одного з найкращих зразків мистецтва т. зв. „хмерського". Святиню, що походить по всій імовірности з XI. віку, відкрито щойно в половині минулого віку, серед непролазної гущавини й нікому мабуть і не снилася можливість побачити її колись у Парижі. Будівля робить справді могутнє враження і своїми розмірами і стилем, з яким, що правда, европейцеві важко погодитися, бо його звичні критерії оцінки мистецьких творів ніяк не підходять під „східний" критерій, у якому на першому місці стоїть завсіди фантазія.

(Продовження буде.)

Габсбурґи і мадярський престіл.

Леон Блюм звертає увагу в соц. „Популєр-і" на небезпеку повороту Габсбурґів на мадярський престіл (евент. і в Австрії). Покликається на статтю в „Лімерієр-і", що фр. диплиьоматія хоче піддержати мадярських монархістів фінансово й політично, аби перешкодити здійсненню митної унії між Німеччиною й Австрією. Велику ролю відграє тут Італія. Під її впливом Румунія та Югославія змінили своє становище в справі повороту Габсбурґів на Мадярщину. Проти повороту є лише ЧСР., яка заявила, що вважала би це причиною до війни. Протест Чехословаччини був би відокремлений і Мадярщина перейшла би над ним до денного порядку, тимбільше, що зброїться при помочі Італії.

—o—

ОСТАННІ ВІСТИ

ІТАЛІЙСЬКА БРОШУРА ПРО ПОЛЬЩУ.

Париський кореспондент „Курера Варшавського" повідомляє, що в Женеві появилася брошура італійця Чезаре Панторо, берлінського кореспондента париського щоденника „Вольонте". Брошура має заголовок „У Польщі підчас виборів у 1930 році", а розсилають її даром. Згаданий кореспондент повідомляє, що в брошурі є документи та фотоґрафії, обраховані на те, щоби Польщу оцінювали так само на Заході, як давніх царських погромщиків. Дібрані або фальшовані Панторо м фотоґрафії про катування населення Сх. Галичини — твердить кореспондент — викликають відрух жаху. Заходить питання — кінчить кореспондент — знаряддям чиїх рук є париський кореспондент „Вольонте".

—o—

ВИСЛІДИ ВИБОРІВ В ОКР. ПОЛОЦЬК.

У додаткових виборах у виб. окрузі Полоцьк, які відбулися в неділю, не взяло участи навіть 50 проц. виборців. Пятьма мандатами поділилися 3 партії, а саме: ББ 2 мандати (передше 2 манд.), Центролів 2 манд. (передше 3 манд.), ендеція 1 манд. Із Центроліву здобув мандат відомий соц. пос. Недзялковський. Що ендеція здобула 1 мандат, це нічого дивного, бо Полоцьк це один із її бастіонів. При виборах 1930 р. ендецька листа лише тому не здобула мандату, що її були уневажнили.

—o—

150 ВАРШ. СТУДЕНТІВ ЗАПРОСИЛИ ДО СРСР.

„Наш Пшеґльонд" повідомляє: До ректорату варшавської політехніки прийшло з більшовицького посольства запотребування на вакаційні практики в промислі для 150 студентів ріжних фахів у СРСР. Практики ті платні при забезпеченні удержання та безплатної їзди залізницями.

Є чутки, що влада не дасть закордонних пашпортів на виїзд до СРСР.

—o—

Біржа.

Збіжа.

Пшениця двірська 24·50—25·00, пшениця селянська 23·00—23·25, жито галицьке 22·75—23·00, ячмінь галицький броварняний 24·50—25·00, ячмінь на кашу 23·00—23·50, ячмінь пастівний 24·50—25·00, овес галицький 28·00—28·50, кукурудза румунська 23·50—24·00, бараболя промислова 0·00—0·00, фасоля біла 31·00—33·00 фасоля кольорова 00·00—00·00, фасоля краса 00·00—00·00, горох віл-Вікторія 33·00—34·00, горох пільний 32·00—33·00, бобик 00·00—00·50, мішанка паст. в зерні 00·00—00·00, вика 37·00—38·00, сіно солодке краєве прасоване 13·00—14·00, солома прасована 5·50—6·00, гречка 31·00—32·00, льон 00·00—00·00, лубінь синій 22·00—24·00, ріпак 00·00—00·00, грисік кукурудзяний 00·00—00·00, мука кукурудзяна 00·00—00·00, отруби житні 12·75—13·25, отруби пшеничні 10·75—11·25, крупи гречані 58·00—60·00 пшоно 00·00—00·00, крупи ячмінні 00·00—00·00, пенцак 00·00—00·00, просо краєве 00·00—00·00, макухи льняні 00·00—00·00, мак синій 125·00—135·00, мак сивий 100·00—110·00, конюшина червона 000·00—000·00.

Гроші.

Американський долар 9·00·00—9·01·00, канадійський долар 8·90·00—8·91·00, чеська корона 0·26·33—0·26·66, австрійський шілінґ 1·25·00—1·25·50, румун. лей 0·05·33—0·05·66, французький франк 0·34·80—0·35·00, швайцарський франк 1·71·90—1·72·10, фунт штерлінґів 43·60·00—43·80·00, радянський червінець 0·00—0·00, німецька марка 2·11·80—2·11·90

Золото: 20 корон 36·80·00—37·00·00, 20 франків 35·80·00—36·00·20, 20 німецьких марок 00·00·00—00·00·00 10 російських рублів 46·80·00—47·20·00.

Срібло: Австрійська корона 0·33·50—0·34·00, 5 австрійських корон 0·00·00—0·00·00, австрійський фльорен 0·95·00—1·00·00, російський рубель 1·55·00—1·65·00, копійки за рубель 0·80·00—0·85·00.

ВІДІБРАННЯ ДАЛЬШИХ ДОДАТКІВ СЛУЖБОВИКАМ.

У висліді нарад польської ради міністрів, яка відбулася в пятницю над бюджетовим і фінансовим положенням держави, видали низку розпорядків для вдержання бюдж. рівноваги. На основі одного з тих розпорядків із днем 1. липня ц. р. відкликають спец. додатки до платень службовиків, а саме додаток: столичний, будівельний, морський і почасти окраїнний (що обовязує в Гор. Шлеську, Гдині, Гелю та морськім повіті). Обмеження ці принесуть держ. скарбові ощадностей в сумі ок. 50 міл. зол. річно. У звязку з цими розпорядками мін. Пристор в обіжнику до всіх міністрів заявляє, що для вдержання бюдж. рівноваги треба було зменшити видатки на 300 міл. зол. Це можна осягнути лише шляхом поважних жертв. В такому положенні найбільше звертається увагу на військовий і шкільний бюджет. З огляду на оборону держави годі далі зменшувати військ. бюджет, а дальше зменшення шк. бюджету зредукувало би школи на кілька тисяч. Тому зменшення бюджету мусіло зачепити інші ресорти.

—o—

ПОЛК. КОСТЕК-БЕРНАЦЬКИЙ КИДАЄ ВІЙСЬКО.

Із військових кол у Перемишлі повідомляють, що командант 38. п. п. Вацлав Костек-Бернацький кидає військову службу з днем 22. червня та переходить до цив. служби. Офіціяльне прощання уладжує старш. корпус 24. червня.

—o—

ГРАДОВА ТУЧА В СТАНИСЛАВІВЩИНІ.

Зі суботи на неділю перейшла в промірі 18 км. градова туча над селами Нинів Долішній, Лисовичі, Задеревач і Долгани. Град був величини волоського горіха, а лід вагою ок. 20 дкґ. На щастя буря не заподіяла великої шкоди, бо град падав прямовисно.

—o—

ПОРУЧНИК ПОСТРІЛИВ ПОЛІЦАЯ.

У Заліщиках стріляв до прохожих поручник I. полку тяжкої артилерії у Варшаві Ришард Войдельський, який там перебуває на відпустці. На відголос стрілів прибіг старший постерунковий Важеха та хотів Войдельському відібрати револьвер. Поручник вистрілив тричі до поліцая та ранив його тяжко в руку і в ногу. На місце випадку прийшов лікар д-р Матушевський та відвіз раненого поліцая у шпиталь. Поручником Войдальським занялася військова жандармерія, яка відставила його до військ. суду в Чорткові. Військовий суд у Чорткові вислав до Заліщик слідчий орган для переведення слідства

ЛІТВІНОВ У БЕРЛІНІ.

Тел. Уніон приносить чутку нібито з московських кол, що комісар закордонних справ СРСР. Літвінов, який тепер є у Карлових Варах у Чехії, вертаючи до СРСР, поступить до Берліна та відвідає міністра закордонних справ Німеччини д-ра Курціюса. Станеться це мабуть у половині липня.

Вечірне повитання Руси.

Товариська вечера. — Привітні промови. — Проект дир. „Дністра" п. Яр. Колтунюка. — Відїзд гостей.

Після змагань ужгородської Руси з Україною відбулася в неділю вечором у салях „Української Бесіди" товариська вечера. Поруч представників наших центральних установ і членів Виділу України, з яких деякі зявилися з жінками, засіли до гарно прибраних нашими панями столів усі ужгородські гості та грачі І. дружини України. Разом було на вечері до 70 осіб.

Цілу низку промов започаткував дир. М. Лазорко, що повитав дорогих гостей, подякував за їх приїзд до Львова та поґратулював їм перемоги, обіцяючи, що Україна постарається їм при найближчій нагоді зреванжуватися. В імени гостей відповів п. Єфремов, вказуючи на спортові вальори дружини України й обіцюючи запросити її в короткому часі вдруге до Ужгороду. (Як відомо, минулого року до виїзду України не прийшло через ріжні непередбачені перепони).

З черги промовляли ще пп.: інж. Савойка, дир. Колтунюк, б. голова секції копаного мяча України Чучман, п. Береговський (іменем Нар. Орґанізації Українців міста Львова), пос. Луцький (ім. Парляментарної Репрезентації), д-р Ст. Федак, теперішній голова секції коп. мяча України п. Радловський і інші. Всіх промовців оплескувано горячо, а вже найбільше преґарну, незвичайно змістову промову пос. Луцького, бадьору промову д-ра Ст. Федака і промову дир. Колтунюка, який запропонував Руси й Україні розгрáвати щорічно два змагання (одно у Львові, друге в Ужгороді). Т-во „Дністер" уфундує з тією метою нагороду в формі срібної чаші, яку одержить та дружина, що тричі під-ряд виграє змагання. Бурливі оплески грачів з обох дружин були найкращим доказом, що вони це предложення акцептували з ентузіязмом.

В часі вечері присутні познайомлювалися ближче, ділилися вражіннями з обох змагань і співали ріжні нар. пісні. Грачі Руси роздали в доказ признання між членів України майже всі відзнаки свого клюбу, які відтепер можна буде побачити нераз на вулицях Львова. По вечері забавлялися ще члени обох товариств танцями, співами і товариськими розмовами довго поза північ.

Відїхали наші ужгородці у понеділок в 8. год. рано, супроводжені членами Виділу України. Нехайже ідуть дальше від успіху до успіху — на славу рідного спорту й народу!

—o—

Комунікат.

Президія УНДО й УПР повідомляє членів Екзекутиви УНДО й Української Парляментарної Репрезентації, що їх спільне засідання відбудеться не 26. червня, лише 2-го ЛИПНЯ ц. р., в 10. год. ранку в домівці Народньої Канцелярії у Львові. Речинець засідання пересунено з важливих причин.

НОВИНКИ

— **Особисті вісти.** Дня 20. червня ц. р. зложила п. Ірена Стрийська іспит на степень магістра фільософії з обсягу французької фільольоґії, з дуже добрим поступом.

— **До постійних і випадкових ш. дописувачів „Діла".** Підчас літніх місяців частина членів редакції перебуває на відпустках. Тому просимо не адресувати листів з рукописами, призначеними для газет, на назвища поодиноких осіб лише до Редакції. В противному випадку листи адресовані поіменно, мандрують за адресатом а рукописний матеріял тратить в міжчасі цілком на актуальній вартості.

— **Процес Саляка, Врецьони і товаришів** через недуґу одного судді присяглого на один день відложений.

— **На волю.** Зі Стрия довідуємося, що там відбулася судова розправа проти абсольвентки семинарії Володі Середницької, обвинуваченої в шпіонажі в користь УВО. Володю Середницьку засудили на рік вязниці, а тому, що до кари вчислено 13 місяців слідчої вязниці, обвинувачена вийшла зараз на волю.

— **Свято в честь митрополита Шептицького в Бродах.** Дня 28. ц. м. у Бродах заходом духовенства і громадянства відбудеться ювилейне свято в 30 роковини вступлення на митрополичий престол Ексцеленції **Шептицького.** У про

граму свята входять богослуження, похід з процесіями, привитання митрополита коло церкви, слово митрополита до вірних і благословення, а в 6. год. вечором в салі Музичного Т-ва святочний концерт „Бояна" під проводом проф. Осадци. Чистий дохід на будову лічниці ім. митрополита.

— **Боротьба з безробіттям у Львові**. У президента міста Львова інж. Бжозовського явилася на днях делегація безробітних з просьбою зарадити теперішньому безробіттю. Президент заявив, що в липні у Львові будуть урухомлені роботи при будові каналів та асфальтування вулиць, при чому багато безробітних дістане працю. Покищо із фондів міста Львова асигновано для безробітних більшу суму, яка буде розділена у формі бонів. Буде виданий розпорядок, щоби більше приймати до праці львівських робітників, ніж позамісцевих. Деяка кількість робітників зможе дістати працю при будові гімназії ім. Королевої Ядвіги, політехнічної бібліотеки і т. д.

— **Жертва неуважної їзди.** Дня 15. VI. ц. р. кремянецький староста Чарноцький, бажаючи ввести до Кремянця високого гостя, тернопільського воєводу Мошинського, на дубенській рогачці, проти дому ч. 157 наїхав автом на робітника Василя Борисюка. Крилом авта поломано йому ребра, що спричинило йому смерть на місці. В. Борисюк був малоземельним селянином з с. Великих Фільварків, кремян. повіту, батьком 6 малолітніх дітей, працював як робітник і залишив свою родину без жадних засобів до життя. Авто їхало з великою скорістю, і то по вулиці досить вузькій, лише з одним хідником, а покійний переходив вулицю. Ця подія глибоко зворушила ціле місто, бо до цієї пори таких випадків ще не траплялось.

— **З українського наукового життя за кордоном.** Дня 26. ц. м. в салі берлінського університету відбудеться виклад д-ра З. Кузелі п. з.: „Українські історичні пісні". Виклад відбудеться старанням Українського Наукового Інституту в Берліні.

— **Нагла смерть у костелі.** У костелі Магдалини у Львові помер наглою смертю підчас богослуження 70-літній Данило Радиняк. Його винесли з костела до дому зовсім мертвого.

— **Фірма Баті у Львові.** Відомий чеський „король шевців" Батя дістав дозвіл відкрити у Львові філію своєї фірми. Представник тієї фірми вже є у Львові і винаймає льокалі напроти віденської каварні.

— **Добрий дідич.** В Хомянівці дідич Арон Айсберт побачив, що селянин Михайло Іванюк забрає з його лану скошену траву для коров. Це так розсердило дідича, що він стрілив до селянина з кріса і розторощив йому руку так, що селянин за вязку трави буде калікою на ціле життя.

— **Урядовець польського консуляту сам признався до крадежі.** Перед варшавським окружним судом почалася розправа проти бухгальтера польського консуляту в Брюселі, Конст. Рисціцького. Рисціцький сам зголосився у своєї влади та признався, що вкрав трицятькілька тисяч зол. і що вів фальшиво книги щоби цю крадіж затаїти. Гроші програв у рулетку. Його перевезли у Польщу і тепер ведеться проти нього розправа.

— **Подружі ідиллі.** У Вильні на вулиці поліція найшла Осипа Калиновського зі слабими признаками життя, непритомного. Виявилося, що його жінка влила йому до зупи отрути, і він, вийшовши на вулицю, впав непритомний. Його урятували, а жінку арештовано. Тепер жінка доказує, що чоловік для неї катом, кілька разів пробував її отруїти і вона зі страху перед ним отруїла його.

— **В Білгороді повісили шпіона.** Дня 19. ц. м. на подвірю поліційної префектури в Білгороді повісили колишнього військового урядовця Нcorrect Новаковича за те, що він стояв на услугах італійської контррозвідки і шпіонував серед югославянського війська.

— **Десять літ за вбивство матері.** У Берліні засуджено урядовця Тілека на 10 літ вязниці за вбивство матери. Процес був небуденною сензацією. Виявилося, що між цим убивником і матірю панували інтимні відносини патольогічного характеру, які закінчилися тим, що Тілек убив матір у хвилині, коли вона купалася у ванні.

— **Письменник злодієм.** Один з найбільших американських письменників Теодор Драйсер посварився з одним режісером Штернберґом, і той підчас сварки загрозив письменникові, що виявить одну крадіж, яку Драйсер виконав у минувшині. Драйсер розсміявся і оголосив сам у пресі, що справді як був молодим хлопцем, то бідував і вкрав у свого хлібодавця 25.000 долярів, щоби мати з чого жити і вчитися. Хлібодавець переловив його на крадіжи, гроші відібрав, але був настільки добрий, що не подав навіть справи до суду. Тому, що Драйсер явно признався до гріха молодости, американська опінія вибачила йому все і американці далі так люблять цього письменника, як досі.

— **Нове людське племя.** Професор американець д-р Сміт відкрив серед лісів на північ від Сіяму нове дике племя, якого ще не доглянуло око культурного світа. Це племя стоїть на дуже низькім рівені культури, є дуже боязке, і коли хто хоче наблизитись до них, ці дикуни втікають зараз до лісів і криються в печерах.

— **Іспит зрілости в гум. гімн. „Р. Ш." в Коломиї** відбувся в днях 8.—15. червня під проводом делегата Кураторії п. Ст. Котецького, директора держ. української гімназії в Коломиї. Свідоцтво зрілости одержали: Аллерштайн С., Аллерштайн Ф., Айферман Х., Вайсгляс Б., Вахняк М., Герушинська А., Данцевич І., Йойко Н., Карачевська І., Мельник Я., Мер А., Микитюк О., Мякущак М., Порхила М., Пудик А., Форчук І., Цвехер С. Репробовано 2 абітурієнтки.

— **Дипльомовий іспит в учит. жін. семинарії СС. Василіянок у Львові** при вул. Потоцького 95 відбувся під проводом п. С. Дворського, інспектора міського, в днях 8.—13. червня. До іспиту зголосилися 54 кандидатки. На основі письменного іспиту не допущено 11 кандидаток, 3 відступили, а 2 репробовано при устнім іспиті. Дипльомовий іспит зложили слідуючі кандидатки: 1) Банах Стефанія, 2) Білобрам Ірина, 3) Вахнянин М., 4) Вдович Анточина, 5) Волошин Олександра, 6) Голдан Йосифа, 7) Гошовська Стефанія, 8) Денис Ярослава, 9) Денисяк Евфрозина, 10) Жидачек Ольга, 11) Жук Іванна, 12) Іватів Стефанія, 13) Качала Марія, 14) Каратницька Стефанія, 15) Керницька Софія, 16) Кміцикевич Олександра, 17) Ковтун Пелагія, 18) Корецька Іванна, 19) Кубів Осипа, 20) Кузьмин Софія, 21) Літман Михайлина, 22) Лопушанська Марія, 23) Лотоцька Дарія, 24) Луцан Пелагія, 25) Лушпак Ольга, 26) Папроцька Ольга, 27) Пасічник Марія, 28) Плющ Анастазія, 29) Пригода Анна, 30) Проскурницька Лідія, 31) Разумів Наталія, 32) Романюк Ірина, 33) Сайкевич Марія, 34) Тиха Олена, 35) Трусевич Марія, 36) Ухач Стефанія, 37) Щуровська Любомира, 38) Ямборко Ірина.

Дописи.

ЗБАРАЖ. **(Святочна академія в честь митр. Шептицького).** Заходом українських культурно-освітніх товариств Збаража відбулася в суботу 13. червня ц. р. в 3-ій год. пополудні святочна академія в честь митрополита Шептицького. На це ювилейне свято явилося близько трицять священиків з деканатів збаражського і новоселецького під проводом о. декана Копистянського з Клебанівки, вся місцева українська інтелігенція, збаражські міщани і багато селян з цілого повіту, так, що велика саля Народнього Дому була виповнена битком. Рано в год. пів до одинацятої відслужено в Успенській церкві у Збаражі торжественну Службу Божу в намірення Ювилята при великому здвизі народу. Пополудні тогож дня розпочалася святочна академія кантатою Ярославенка „Витай нам, Архиерею", яку відспівав мішаний хор читальні „Просвіти" в Збаражі, після якої посол д-р Степан Баран виголосив святочну промову на тему „Митрополит Шептицький як громадянин і провідник українського народу". З черги мужеський хор читальні „Просвіти" у Збаражі відспівав Недільського „Засяло сонце", а освітній організатор збаражської філії „Просвіти" п. Федь Когут віддеклямував Богдана Лепкого „В храмі св. Юра". Дальше відспівав мішаний гімназійний хор Бортнянського „Вскую прескорбная еси"; опісля о. Іван Гнатів з Синяви відчитав реферат про митрополита Шептицького як архипастиря, а мішаний хор читальні „Просвіти" в Збаражі відспівав Бортнянського „Господи, силою Твоею". Накінець маленька Славця Бучинська віддеклямувала на тлі живого образу-молитви „В день ювилею", вручаючи китицю живих цвітів для Ювилята в руки о. декана Копистянського, після чого мужеський хор читальні у Збаражі відспівав Копка „Многая літа". На цьому свято скінчилося, а присутні відспівали національний гимн. Хорами читальні „Просвіти" диригував дир. Повіт. Союзу Кооператив у Збаражі п. Лев Краснопера, а гімназійним хором п. Анна Герасимович-Когутова. Цілість свята, заздалегідь як слід приготована окремим комітетом, зробила на присутніх дуже корисне враження.

СПОРТ.

20. VI. Русь (Ужгород)—Україна 1:1 (1:1).
21. VI. Русь (Ужгород)—Україна 3:0 (2:0).

Русь: Бокшай, Товт, Криж II., Шкиряк, Куруц, Повшик, Бендас, Шандор, Роман II, Криж I., Роман I.

Україна: Калецький (Ревера), Сич, Грещук, Борсук, Цимбала, Бутель, Воробець, Ґоцький старш., Петрів (Лисик), Кобзяр, Підлисецький.

Коли дружина Руси появилася на грищі, публика привитала її не менше гучними оплесками, як опісля і дружину України, 20-літнього ювилята. Зі свого боку уставлені в ряд, лицем до глядачів, грачі Руси трикратним „Слава" привитали й українське громадянство Львова, що, не зважаючи на дуже непевну погоду, явилося і в суботу і в неділю доволі численно на площі Сокола-Батька. На цих змаганнях було теж доволі гостей з провінції, між іншими з самого Стрия до 50 осіб.

Привитання гостей.

Офіціяльне повитання дружини Руси відбулося в суботу так: На грищі уставилися у велике півколесо дружини Руси (разом з провідниками) й України I., Сокола IV. й України II., що безпосередньо передтим розіграли тов. змагання, жіноча й мужеська дружина легкоатлетів України, виділ України і делегація Л. З. О. П. Н. Перший повитав ужгородців проф. Дренґевич іменем ЛЗОПН, а йому відповів іменем гостей п. Єфремов. Потім промовив до дружини Руси голова С. Т. „Україна" дир. Лазорко, що вручив опісля гостям на спомин прегарну статуетку льва і китицю квітів. Подякував ім. Руси знову п. Єфремов, що у свою чергу вручив Україні прапорець у барвах свого клюбу. Після кожної промови грачі дотичного клюбу підносили свій спортовий оклик „Слава" або „Гаразд". Для повноти образу треба ще згадати, що на фронті грища повівали три великі прапори: по середині жовто-синій, праворуч зелено-червоний (барва Руси), ліворуч чорно-червоний (барва України)

Суботнішні змагання.

Після повитання на свисток судді п. Курцвайля почалися змагання. По кількох потягненнях обох сторін Україна відразу натискає і Кобзяр несподіваним стрілом добуває перші й одинокі ворота для України (2 мін.). Незбентежена тим Русь зривається до атаки, на що львівська дружина відповідає контратакою. Незначна перевага України і перший наріжняк до Руси. Небавком прекрасний стріл правого лучника Руси відбивається від стовпа, а другий — від рук Калецького II. наріжняк до Руси. опісля знову стріл правого лучника Руси понад поперечку. По гарній комбінації Воробця—Петрова останній стріляє поза стовп. У 33. мін. добуває нарешті Шандор гострим стрілом вирівнання для своєї дружини. В дальшому обопільні наступи і стріли, при чому Калецький боронить раз бравурово. На 5 мінут перед кінцем Петрів виявив зайву нездисциплінованість, бо після одного неприємного інциденту з противником, коли публика зареаґувала на це окликами „пфуй" — зійшов самовільно з грища. На його місце вскочив Лисик, що грав уже до кінця. При кінці Русь видусила один наріжняк до України.

По павзі розпочинаються знову завзяті обопільні атаки. Стріл Кобзяра йде в ріг, гострий стріл Лисика йде понад самі ворота. III. наріжняк до Руси, опісля пробій Кобзяра, якого він не вміє використати, дальше стріл Підлісецького. Знову наріжняк до Руси (IV.), потім анемічний стріл Лисика. Взагалі слідна легка перевага України. По кількох хвилинах Русь зривається знову до наступу, але сильний стріл їх крайника (по кіксі Борсука) йде в бік. Потім такий самий стріл Лисика. В 24. мін. Русь стріляє ґоля, якого судля не признає, бо була при тому помічна рука. Небавком II. наріжняк до України (з вини Сича), потім стріл Підлисецького ловить певно Бокшай. Грізна ситуація перед воротами України, яка швидко вияснюється. Темпо гри дещо ослабає. Хвилева перевага Руси, потім стріл Ґоцького (з подання Підлисецького) накрив чудесно Бокшай. Таксамо певно ловить він стріл Воробця з подання Лисика. Знову стріл правого лучника Руси, а потім вільний до України — ловить Ревера. На цьому кінчаться змагання.

Недільні змагання.

В неділю обі дружини виступили з незначними змінами. В Руси зам. одного розбитого грача грав Боча, в Україні місце Сича заняв Роман, місце Петрова Лисик; в другій половині Калецького заступив Ревера, а Підлисецького — Ґоцький мол.

На свист судді п. Гавсмана зачинається відразу гра в незвичайно живому темпі. Натискає Русь, при чому наріжняки до України сиплються, як з рога обильности. Поміч України ніяк не може дати собі ради з противниками і тратить постійно мячі. Калецький боронить щасливо кілька разів. З львівської дружини здобувається ледви раз на справді небезпечний стріл Кобзяр, але Бокшай є на свому місці. При V. наріжняку до України прецизно стрілений ґоль паде просто в сітку, бо заслонений своїми оборонцями Калецький не бачить мяча (25. мін.). Після того дальші атаки Руси, одначе її напад проґавлює багато догідних ситуацій, а небезпечний стріл з вільного ловить Калецький. Преґарний стріл Лисика.

що в неділю виявив велику працьовитість, відзиває Бокшай руками. В 40. мін. чудесний стріл Боча (волеєм) — і другі ворота для Руси. Ще кілька атаків одної і другої сторони, потім небезпечна ситуац[і]я перед воротами Руси, але Кобзяр стріляє в бік.

По павзі зачинає сперщу натискати Україна, але стріли її нападу ідуть на авт, або є добичею Бокшая. Але небавком прорив Руси, велике замішання перед воротами України і стріл з найближчої віддалі. Рятує безнадійну ситуацію Роман, що стояв у воротах, відбиваючи мяч рукою. Карний проти України боронить прегарно Ребера. Потім паде стріл („щур") Воробця, але Бокшай його ловить. Також ловить сильний вільний Грещука. В 12 м. паде несподівано III. ґоль для Руси — і програна України не підлягає вже сумнівам. Львівська 11-ка старається конче дати хоч почесного ґоля, але всі її атаки розбиваються остаточно на твердому як мур Бокшаю. Перед одними і другими ворітьми ще кілька небезпечних ситуацій, які кінець-кінців прояснюються. Сильний стріл Борсука з вільного ловить спокійно Бокшай, а пробій мол. Ґоцького ломиться перед самими ворітьми. Вкінці свисток судді кінчить змагання. Наріжняків 7:4 для Руси.

20. VI. Україна II.—IV. Сокіл 4:1 (2:1).

Україна II.: Бутель І., Бернацький, Качоровський, Андрійчук, Цимбала II., Назар І., Якимів, Ґонтар, Вовк, Сія, Вербицький.

Сокіл IV.: Вірщук І., Вірщук II., Каратницький, Лямпіка, Сачинський І., Маланчук, Шигалик, Фурда, Шелевій, Крутяк і Мельник.

В рядах Сокола IV. бракувало кількох найліпших грачів, з яких Чорний брав участь у легко-атлетичних змаганнях України, що відбувалися в тому самому часі. Гра весь час під перевагою України, для якої ґолі стріляли: Вербицький, Вовк, Максимів і Ґонтар. Одинокого ґоля для IV. Сокола стрілив Вірщук II. (з карного).

21. VI. Україна І. Б.—Скала (Стрий) 1:1 (0:0).

Україна І. Б.: Бутель, Лебедович, Миськів, Йойко, Кос, Ґофрик, Ярош, Гамулецъ, Терлецький, Шиналь, Максимів.

Скала: Гороховенко, Гошовський, Дершко, Угрин, Демкевич, Пиць, Улицький, Кончаковський, Мельничук, Раґон, Мельникович.

Молода дружина Скали, яка повитала Україну з її 20-літтям перед початком змагань і вручила їй гарно виконану пропамятну адресу з фотографіями, робила цілком добре враження. Гра її покищо ще на низькому рівні, але нема сумніву, що при тій амбіції, жертвенности і фізичних даних її грачів, які ми бачили в неділю, вона вже в короткому часі гратиме поважну ролю у своїй групі. Вислід 1:1 вповні відповідав ходові гри. З двох карних Скала одного не використала і тим самим не осягнула перемоги, бо воротар Бутель віддарувавши сильно стрілений мяч руками, врятував тим свою дружину від поразки. Суддював поправно п. Процінський.

—o—

✝ ПОСМЕРТНІ ЗГАДКИ.

Дня 30. травня 1931. р. упокоїлася по довгій і тяжкій недузі **Аделя з Базилевичів Білевичева,** жінка пароха в Полоничній. — В. Їй П.

Ціни набілу у Львові.

„Маслосоюз" платив кооперативам від 15—18 червня включно: масло десерове пріма 3·10 зол., експортове пріма 3·20 зол.; 19—20 червня: масло десерове пріма 3·— зол., масло експортове пріма 3·10 зол., в дні 21 червня: масло експортове і десерове пріма -·— зол., літра молока 22—24 сот., літра сметани 1·20 зол.; копа яєць 4·60 зол.

—o—

ОГОЛОШЕННЯ

Театри.

Великий Міський Театр:

Вівторок, 23. червня година 7·30 веч. „Королева передмістя", водевіль Крумловського (премієра).

Середа, 24. червня, година 7·30 веч. „Королева передмістя", водевіль Крумловського.

Театр Рімнородностей (в Нар. Домі): Від 17. до 23. п. м. театр замкнений.

Малий Міський Театр: Нечинний.

Кіна.

АПОЛЬО: Звукова фільма „Роскішна дівчина" (Анні Ондра) і додатки.

КАСІНО: „Скарамуш" (Рамон Новаро).

КОЛЬОСЕИ: „Бродвей", „Полумя кохання".

ЛЕВ: „Іванко музика" та звукові додатки.

МАРУСЕНЬКА: „Приятель Слеґ" та „Клюб бездітних".

ОАЗА: Звукова фільма „Шампанське життя" (Нансі Керель).

ПАЛЯС: „Підводне човно С. 13".

ПАН: Звукова фільма „Рай залюблених" (Вільма Банкі).

ПАСАЖ: „Боротьба за Марію Рожу", „Крамарка кохання" (Норма Шірер).

ПРОМІНЬ: „Залізна маска" (Фербенкс).

ФАТАМОРҐАНА: „Без сердець, без душі" (Генні Портен).

ӘМЕРА: „Жінка в бруку" (Люпе Велез) і додатки.

СТИЛЕВЕ: „Чортиця з Тріполісу" та Бастер Кітон.

УЦІХА: „У кигтях хижого супа", „Цирк Чапліна".

Програма радіо.

Вівторок 23. червня 1931.

Варшава (1411,8) 18·00 Концерт. **Льондон** (356,3) 12·00 Концерт. **Берлін** (419) 16·30 Капеля Шнайдера. **Рим** (441,2) 17·00 Солісти. **Прага** (486·2) 21·00 Радіоорхестра. **Відень** (516,4) 12·00 Концерт. **Будапешт** (550,5) 12·05 Солісти. **Харків** (937,5) 15·00 Концерт. **Москва** (1481) 12·00 Концерт.

Середа 24. червня 1931.

Варшава (1411,8) 18·00 Концерт. **Льондон** (356,3) 12·00 Органи. **Берлін** (419) 19·40 Концерт. **Рим** (441,2) 17·00 Концерт. **Прага** (486,2) 14·10 Музика. **Відень** (516,4) 11·00 Капеля Бухбіндера. **Будапешт** (550,5) 17·25 Солісти. **Харків** (937,5) 15·00 Концерт.

ЛЬВІВСЬКЕ РАДІО.

Вівторок 23. червня 1931.

12·10, 16·00, 17·25 Грамофон, 15·25, 16·50, 17·35 Відчит, 17·10 Фейлетон, 18·00 Концерт, 19·00 Всячина, 19·20 „Хто найде цвіт папороті" (відч.), 19·45 Спорт. комунікат, 19·50 Оперетка, після перерви музика.

Середа 24. червня 1931.

12·10, 15·10, 17·10 Грамофон, 14·50 Господарський комунікат, 16·00 Програма для дітей, 17·35 Відчит, 18·00 Концерт, 19·20 „Вибір звання та фахова школа" (відч.), 19·40 Рільн. скринька й біржа, 20·10 Спортовий комунікат, 20·15 Концерт солістів, 22·00 Фейлетон, 22·30 Пісоньки, 23·00 Музика.

Присилайте передплату!

ОПОВІСТКИ

За оголошення редакція не відповідає

Кооп. Український Театр у Львові. Український Нар. Театр ім. І. Тобілевича в Станиславові.

Богородчани:
23. VI. „Чесна Сузанна".
24. VI. „Життя Парижа".
25. VI. „Мина Мазайло".
З Богородчан іде театр до Солотвини.

Прив. дів. гуманістична гімназія „Рідної Школи" у Львові. Вступні іспити до V—VIII. кляс прив. дів. гуманістичної гімназії „Рідної Школи" у Львові (вул. Театинська 10) відбудуться в днях від 22. до 26. червня. В тих самих днях приймається зголошення до вступних іспитів до IV. кляси, які відбудуться дня 27. червня в 10-ій годині. — **Управа.** 2275 3—3

Подяка. Почуваюся до дуже милого обовязку зложити найщирішу подяку Вельмишановному П. Меценасові Д-рові Теодорові Ваневі за безінтересовну оборону в мому політичному процесі перед лавою присяглих у Золочеві дня 5. VI. 1931 р., за дбайливу моральну опіку, матеріяльну допомогу й часті відвідини мене в часі мого побуту в золочівській тюрмі на Замку. Рівночасно висловлюю найщиріше спасибіг Вельмишановним Паням-Громадянкам Золочева за ревне матірне піклування мною і за харчеві підмоги, в надії, що Вельмидостойне Громадянство Золочева не полишить мене без своєї опіки й на час дальшого перебування у вязниці. — **Антін Демкович-Добрянський,** абітурієнт української акад. гімн. у Львові, політ. вязень. Золочів, 16. VI. 1931.

Вписи до 7. клясової всенародньої дівочої школи ім. Г. Шевченка у Львові вже розпочалися й відбуваються що дня від 8. години рано до 2-ої пополудні в домівці при вул. Мохнацького ч. 12. Там також можна вписувати діти до захоронки на Стрийській дільниці. В часі від 27. червня до 2. липня включно вписи відбуваються рано й пополудні від год. 8—12-ої і від 3—6-ої. 2315 1—2

Вписи на 1, 2. і 3. рік Жіночої Кравецької Школи Кооперативи „Труд" у Львові, відбудуться в днях: від 27/6 до 10/7 і від 25/8 до 3/9 1931 р. від год. 9—13 і 16—18 в льокалю школи Ринок 39. — У програму науки входять: 1) Теоретичне і практичне навчання фахових предметів, як: крій і шиття біля та жіночих і діточих одягів і конфекції, моделювання, фахові рисунки, товарознавство, фахова калькуляція і книговодство, ручні роботи і домашнє господарство. 2) Предмети загально образуючі: релігія, українська мова, польська мова, історія, наука про громадянство, географія, аритметика і геометрія, гигієна, руханка, спів. — Укінчення 3-літньої Фахової Школи з добрим успіхом дає повну фахову кваліфікацію і право на самостійну працю в кравецькому ремеслі. Учениці мають право доїздити на шкільні залізничі знижки. До школи можуть вписуватися учениці, що покінчили 14 літ життя та 5—7 клас вседюдної школи. Устні і письменні зголошення під адресою: **Жіноча Ремісннча Школа Кооперативи „Труд" у Львові, Ринок, ч. 39. і пов.**

Зїзд абітурієнтів української гімназії в Коломиї з 1911 року. Товариші зголошуйтеся на зїзд, що відбудеться дня 2. липня 1931 р. Збірка в гімназії в год. 7·45 рано. — За Комітет: **Маріян Недільський,** Коломия, вул. Миніхівка 98.

Позір! Товаришів, що здавали матуру в Самборі 1901 р. просимо приїхати конче, щоби гідно відбути 30-ліття нашої праці. Зїзд відбудеться **в Самборі дня 6. липня в годині 8-ій в семинарії. Дмитро Котелко, Іван Романяк, Маріян Романський.** 2307 1—2

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Вид. Спілки „Діло", Львів, Ринок 10